

Sygnatura akt III U 170/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 20-06-2017 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 08-06-2017 r. w Koninie

sprawy **S. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania **S. B.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 05 stycznia 2017 r. znak: (...)

1. O d d a l a odwołanie.

2. Zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt **III U 170 / 17**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05 stycznia 2017 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił S. B. prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie udokumentował co najmniej 25 letniego okresu pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą. ZUS nie uznał jako pracy górniczej okresu zatrudnienia od 01.07.1996 r. do 31.08.1996 r. bowiem w tym czasie wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku pomocnik ślusarza, a stanowisko to nie zostało wymienione w rozporządzeniu (...) z 23.12.1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty. Ponadto w okresie od 01.06.2005 r. do 31.03.2016 r. ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku mistrz ślusarz – operator maszyn budowlanych, a z dołączonych przez pracodawcę dokumentów nie wynika jednoznacznie jaką pracę wykonywał i czy była to praca górnicza określona w art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy tj. praca w przodku. Również dodatkowa dokumentacja pracownicza nie potwierdza by wnioskodawca w okresach od 01.07.2001 r. do 31.05.2005 r. i od 01.04.2016 r. do 21.09.2016 r. wykonywał pracę górniczą w wymiarze półtorakrotnym. Organ rentowy uznał za pracę górniczą okres zatrudnienia od 16.02.1996 r. do 30.06.1996 r., od 01.09.1996 r. do 31.05.2005 r. i od 01.04.2016 r. do 21.09.2016 r. (z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych) w

wymiarze pojedynczym , co daje łącznie 9 lat, 3 miesiące i 20 dni zamiast wymaganych co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1 ustawy.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył S. B. zaskarżając decyzję w całości i domagając się zmiany decyzji i przyznanie prawa do emerytury oraz zastosowania odpowiedniego przelicznika. Odwołujący podniósł, iż decyzja organu rentowego jest błędna bowiem w spornym okresie wykonywał pracę górniczą , o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy, zgodnie z załącznikiem 2 pkt 23 i załącznikiem 3 III pkt 4 do rozporządzenia (...) z dnia 23.12.1994 r. Zarówno praca na stanowisku pomocnika ślusarza, ślusarza i mistrza ślusarza oraz praca operatora maszyn budowlanych są związane z ciągiem technologicznym maszyn podstawowych na odkrywce, a wszystkie te prace były wykonywane na odkrywce Kopalni (...)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

S. B. , ur. (...), złożył w dniu 23.08.2016 r. wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej. We wniosku oświadczył, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nadal pozostaje w stosunku pracy.

Do wniosku ubezpieczony dołączył świadectwo wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą z dnia 23.08.2016 r. wystawione przez (...) Sp. z.o.o. w K. , w którym pracodawca potwierdził, że S. B. jest tam zatrudniony od 01.03.2015 r. do nadal, przejęty na podstawie art. 23⁽¹⁾ z (...) S.A., gdzie był zatrudniony od 16.02.1996 r. W tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą określoną w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

na stanowiskach według rozporządzenia MP i PS dnia 23.12.1994 r. :

- od 16.02.1996r. do 30.06.1996 r. - konserwator tras przenośnikowych na odkrywce

zał. Nr 2 pkt 8 ,

- od dnia 01.07.1996 r. do 30.06.2001 r. – rzemieślnicy i inni robotnicy zatrudnieni stale na odkrywce przy wykonywaniu bieżących robót montażowych , konserwacyjnych i remontowych : ślusarze, spawacze, elektrycy, mechanicy, monterzy, wulkanizatorzy, automatycy, cieśle - zał. Nr 2 pkt 32 ,

- od 01.07.2001 r. do nadal - operator spycharki i maszyn wieloczynnościowych

na odkrywce - zał. 3 III pkt 4.

Ponadto wnioskodawca dołączył załącznik do karty ewidencyjnej pracownika zawierający liczbę dniówek półtorakrotnych obejmującą okres od lipca 2001 do lipca 2016, w której wpisano w poszczególnych miesiącach liczbę dniówek, a także zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku ZUS Rp-7 i kartę zasiłkową .

Pismem z dnia 12.09.2016 r. organ rentowy zwrócił się do (...)Sp. z.o.o. o podanie na podstawie jakich dokumentów zostało wystawione świadectwo wykonywania pracy górniczej oraz wyjaśnienie rozbieżności pomiędzy treścią tego świadectwa a treścią dokumentów dołączonych do wniosku o kapitał początkowy.

W odpowiedzi na to wezwanie (...) Sp. z.o.o. wyjaśniła, że świadectwo wykonywania pracy górniczej zostało wystawione na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej powołanej przez Prezesa (...) SA, które zostały załączone do pisma. Z dokumentów tych wynikało, że Komisja Weryfikacyjna wszczęła postępowanie na wniosek S. B. dotyczący okresu zatrudnienia od 01.07.2001 r. do 31.12.2008 r. , który domagał się ustalenia, że w tym czasie pracował jako operator spycharki bezpośrednio pod maszynami podstawowymi średnio 80% czasu pracy. W trakcie postępowania Komisja przesłuchiwała świadków J. O. (1), M. J. (1) i P. P. i przeprowadziła też badanie istniejącej dokumentacji

dotyczącej wnioskodawcy. Na tej podstawie Komisja ustaliła, że w okresie od 01.07.2001 r. do 31.12.2008 r. S. B. wykonywał pracę górniczą w wymiarze półtorakrotnym według załącznika 3/III/pkt 4 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23.12.1994 r. przez 80% dni przepracowanych w miesiącu jako operator spycharki i maszyn wieloczynnościowych na odkrywce. Następnie organ rentowy zwrócił się do pracodawcy odwołującego o nadesłanie dokumentacji potwierdzającej charakter pracy odwołującego w okresie od 01.07.2001 r. oraz ewidencję dniówek półtorakrotnych.

Po nadesłaniu dokumentów przez pracodawcę oraz po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy jako okres pracy górniczej okres zatrudnienia od 16.02.1996 r. do 30.06.1996 r., od 01.09.1996 r. do 31.05.2005 r. i od 01.04.2016 r. do 21.09.2016 r. w wymiarze pojedynczym, w łącznej liczbie 9 lat, 3 miesiące i 20 dni natomiast co do pozostałych okresów odmówił zaliczenia ich od pracy górniczej z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji.

W przedmiotowej sprawie Sąd ustalił, że S. B. podjął pracę w (...) w K. od dnia 16.02.1996r., na stanowisku konserwator tras przenośników. Początkowo odwołujący pracował na odkrywce P. i jako konserwator tras przenośników wykonywał prace remontowe przenośników taśmowych, wymieniał krążniki, na bieżąco je naprawiał i kontrolował prace przenośników. Tymi przenośnikami transportowany był urobek pomiędzy koparką i zwałowarką, w tzw. ciągu (...)

Z dniem 01.07.1996 r. odwołujący został przeniesiony na stanowisko pomocnik ślusarza. Pomimo zmiany nazwy stanowiska odwołujący nadal zajmował się naprawą i konserwacją przenośników na odkrywce P. i wykonywał te same obowiązki co wcześniej na stanowisku konserwatora taśm przenośników. Od dnia 01.09.1996 r. powierzono wnioskodawcy stanowisko ślusarz, zakres jego obowiązków nadal się nie zmienił, pracował przy naprawie i konserwacji taśm przenośników transportujących urobek. Od dnia 01.09.1998 r. zamknięta została odkrywka P. i wówczas odwołujący został przeniesiony do pracy na odkrywkę J., na tej odkrywce nadal pracował na tym samym stanowisku – ślusarz i wykonywał prace przy naprawie, bieżącej konserwacji przenośników taśmowych. Z dniem 01.09.2000 r. pracodawca powierzył odwołującemu stanowisko mistrz ślusarz, zmiana stanowiska nie miała jednak wpływu na zakres obowiązków odwołującego.

W maju 2001 r. S. B. został skierowany przez pracodawcę na kurs operatorów na sprzęt pomocniczy KL III – ładowarki. Kurs ten odwołujący ukończył z dniem 26.06.2001 r. i uzyskał uprawnienia do obsługi ładowarki jednonaczyniowej do 25 m³. W tym okresie nie doszło jednak do zmiany stanowiska wnioskodawcy, nadal był zatrudniony na stanowisku mistrz – ślusarz i wykonywał dotychczasowe obowiązki.

W dniu 18 kwietnia 2005 r. S. B. zawarł z pracodawcą umowę dotyczącą skierowania na kurs operatora spycharki. Po ukończeniu tego kursu i uzyskaniu uprawnień operatora spycharki odwołujący z dniem 01.06.2005 r. został przeniesiony na stanowisko mistrz – ślusarz – operator maszyn budowlanych. Od tego czasu odwołujący pracował zarówno jako ślusarz przy konserwacji i naprawie przenośników taśmowych oraz wykonywał także prace jako operator spycharki i innych maszyn budowlanych, zajmował się przygotowywaniem terenu pod pracę koparek, zwałowarek, usuwał kamienie, wyrównywał teren. Od tego czasu pracodawca prowadził dla odwołującego ewidencję dniówek półtorakrotnych, w której były odnotowywane dni pracy w przodku tj. w bezpośrednim sąsiedztwie maszyn podstawowych tj. koparek i zwałowarek, które urabiały urobek. Z ewidencji tej wynika, że w poszczególnych latach w okresie zatrudnienia odwołującego liczba dniówek półtorakrotnych wnioskodawcy wyniosła:

- w 2005 r. od czerwca łącznie 15 dniówek,
- w 2006 r. - 37 dniówek,
- w 2007 r. - 28 dniówek,
- w 2008 r. - 55 dniówek,

- w 2009 r. - 88 dniówek,
- w 2010 r. - 174 dniówki,
- w 2011 r. - 156 dniówek,
- w 2012 r. - 199 dniówek,
- w 2013 r. - 201 dniówek,
- w 2014 r. - 214 dniówek,
- w 2015 r. - 213 dniówek,
- w 2016 r. , do lipca , łącznie 137 dniówek

Z dniem 01 września 2006 r. odwołujący został przeniesiony do oddziału utrzymania sprzętu technologicznego, nadal pracował na tym samym stanowisku i wykonywał te same obowiązki , z tym, że zmieniała się jedynie nazwa jego stanowiska pracy , które pracodawca określał jako mistrz – ślusarz – operator sprzętu technologicznego, następnie starszy operator sprzętu technologicznego – ślusarz oraz starszy operator sprzętu technologicznego - ślusarz na odkrywce. Liczba dniówek przepracowanych przez odwołującego w przodku była jednak różna w poszczególnych miesiącach i zmieniała w zależności od tego jaką pracę i w jakim miejscu odkrywki odwołujący wykonywał. Jako operator spycharki odwołujący zajmował się rozpychaniem nadkładu, równomiernym rozmieszczeniem na zwałowisku, przygotowywał teren, na którym miały być rozstawione przenośniki taśmowe, usuwał kamienie z frontu robót koparek , kopał rowy odwodnieniowe. Tylko praca , jaką wnioskodawca wykonywał bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku, w bezpośrednim sąsiedztwie maszyn podstawowych była ewidencjonowana przez pracodawcę w specjalnej ewidencji dniówek półtorakrotnych.

W dniu 31.10.2014 r. S. B. zwrócił się do Komisji Weryfikacyjnej Kopalni o weryfikację dniówek półtorakrotnych na stanowisku operatora maszyn budowlanych na odkrywce od lipca 2001 r. do 01.01.2009 r. We wniosku odwołujący wskazał, że w tym okresie pracował pod maszynami podstawowymi czego nie odnotowano w kontrolce dniówek. Z tego co mu wiadomo przez ten okres czasu nie był w ogóle odnotowany , że pracował po w/w maszynami. Komisja Weryfikacyjna w dniu 14.05.2015 r. po przesłuchaniu świadków J. O. (1), M. J. (1) i P. P. przyjęła, że odwołujący we wskazanym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako operator spycharki przez 80% dniówek przepracowanych w miesiącu wykonywał prace na stanowisku wymienionym w zał. 3 /III / pkt 4. Podstawą ustaleń Komisji były głównie zeznania świadków , a członkowie Komisji zakładają, że jeśli świadek jest pouczony o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań to jest to wystarczające by uznać ich zeznania za wiarygodne. Komisja w toku postępowania nie przedstawiła świadkom ewidencji dniówek półtorakrotnych , jaka była prowadzona dla odwołującego w latach 2005 – 2008 i nie wyjaśniła istotnych rozbieżności w tym zakresie pomiędzy zeznaniami świadków , którzy twierdzili, że odwołujący 80% czasu pracy wykonywał pracę pod maszynami podstawowymi , a faktem, że w ewidencji dniówek w tych latach są wpisane pojedyncze dniówki. Komisja przyjęła, że zeznania świadków są bardziej wiarygodne niż dokumenty zawarte w aktach osobowych pracownika gdyż świadkowie składali zeznania będąc pouczonym o odpowiedzialności za fałszywe zeznania. Na podstawie protokołu Komisji Weryfikacyjnej obecny pracodawca odwołującego (...)Sp. z o.o. wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą oraz sporządził nową ewidencję dniówek półtorakrotnych wpisując w okresach od lipca 2001 r. do grudnia 2008 r. liczbę dniówek odpowiadającą 80% dni pracy ubezpieczonego. Tak więc w spornym okresie liczba dniówek obliczona przez pracodawcę na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej wyniosła :

- w roku 2001 , od miesiąca lipca 99 dniówek ,
- w roku 2002 - 197 dniówek,

- w roku 2003 - 163 dniówki,
- w roku 2004 - 177 dniówek,
- w roku 2005 - 184 dniówki,
- w roku 2006 - 199 dniówek,
- w roku 2007 - 194 dniówki,
- w roku 2008 - 196 dniówek.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, dokumentów z akt osobowych odwołującego, częściowo na podstawie zeznań świadków M. J. (1), W. A. (1), P. F. (1), J. O. (1) i J. U. (1) oraz częściowo zeznań odwołującego.

W ocenie Sądu treść dokumentów znajdujących się w aktach osobowych nie budziła wątpliwości co do swojej wiarygodności i rzetelności. Z angaży i pism kierowanych do pracownika wynika jednoznacznie jakie stanowiska w spornym okresie zajmował odwołujący, w szczególności brak jest podstaw by przyjąć, że S. B. od dnia 01.07.2001 r. wykonywał prace na stanowisku operatora maszyn budowlanych, gdyż z angaży wynika, że w tym czasie miał powierzone stanowisko mistrz ślusarz. Wprawdzie z dniem 26.06.2001 r. odwołujący ukończył kurs operatora ładowarki jednoznaczyniowej jednak do zmiany stanowiska doszło dopiero po ukończeniu przez odwołującego kursu operatora spycharki tj. od 01.06.2005 r. Również fakt, iż od tego czasu była prowadzona dla odwołującego ewidencja dniówek półtorakrotnych dodatkowo potwierdza, że dopiero z tą chwilą jego charakter pracy zmienił się. Nie sposób też przyjąć by pracodawca w tym okresie akceptował sytuację, w której pracownik miałby wykonywać inną pracę niż praca na powierzonym stanowisku i to w sposób stały i w dłuższym okresie czasu. Biorąc pod uwagę rodzaj i charakter produkcji prowadzonej na odkrywcę, obowiązek przestrzegania zarówno przez pracodawcę jak i pracowników przepisów BHP, nie sposób przyjąć by pracodawca w dłuższych okresach czasu tolerował sytuację w której pracownik wykonuje faktycznie inną pracę niż ta, która została mu powierzona na zajmowanym stanowisku. Taka sytuacja jest do zaakceptowania okazjonalnie, w razie występującej potrzeby lub konieczności zachowania ciągłości prac natomiast brak jest racjonalnych argumentów, dla których pracodawca miałby wymagać od pracownika wykonywania w sposób ciągły przez kilka lat zupełnie innych obowiązków niż zakres czynności przypisanych do powierzonego mu stanowiska. Sąd nie znalazł więc podstaw by kwestionować treść dokumentów z akt osobowych pracownika oraz ewidencję dniówek półtorakrotnych prowadzoną przez pracodawcę na bieżąco i odzwierciedlającą rzeczywisty przebieg pracy odwołującego w przodku.

Sąd nie dał natomiast wiary ustaleniom dokonany przez komisję Weryfikacyjną (...) K. w protokole z dnia 14.05.2015 r. W ocenie Sądu Komisja bezkrytycznie oparła się na wyłącznie na zeznaniach świadków uznając je za w pełni wiarygodne choć pozostawały one w sprzeczności z dokumentacją z akt osobowych. Nie może być wystarczającym argumentem przemawiającym za wiarygodnością tych zeznań fakt, że świadkowie składają zeznania po pouczeniu ich o odpowiedzialności karnej. Nie można zapominać, że świadkowie składali zeznania po upływie kilku lat od zakończenia spornego okresu zatrudnienia, ich zeznania były ogólnikowe i w ogóle nie wyjaśniały dlaczego odwołujący miałby pracować jako operator spycharki od 2001 r. podczas kiedy z akt osobowych wynika, że kurs operatora spycharki odwołujący ukończył w maju 2005 r. Ponadto w swoich zeznaniach świadkowie nie wyjaśnili dlaczego liczba dniówek ewidencjonowana przez pracodawcę od czerwca 2005 r. jest znacznie niższa od tej jaką wskazują świadkowie. W ocenie Sądu jeśli istnieją zasadnicze rozbieżności pomiędzy treścią dokumentów z akt osobowych a treścią zeznań świadków i rozbieżności te dotyczą nie tylko nazwy stanowiska ale i posiadanych uprawnień oraz ewidencji dniówek to Komisja Weryfikacyjna powinna te rozbieżności wyjaśnić i ustalić ich przyczynę. Przyjęcie priorytetu dla zeznań świadków tylko dlatego, że świadkowie są pouczeni o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań nie jest logiczne ani uzasadnione z punktu doświadczenia życiowego. Nie budzi wątpliwości, że protokół komisji weryfikacyjnej jest dokumentem mającym istotne znaczenie dla oceny pracy górniczej pracownika

jeśli jednak ustalenia komisji są nieprawidłowe, sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oraz sprzeczne z dokumentacją z przebiegu zatrudnienia to nie mogą mieć wiążącego charakteru. W okolicznościach przedmiotowej sprawy Sąd nie dał więc wiary ustaleniom komisji weryfikacyjnej oraz dokumentom wystawionym na ich podstawie.

Zeznania świadków M. J., W. A., P. F., J. O. i J. U. Sąd uznał jedynie za częściowo wiarygodne gdyż kłóciły się one z treścią dokumentów znajdujących się w aktach osobowych oraz dokumentów prowadzonych przez pracodawcę w spornym okresie. Z zeznań świadka M. J. wynika, że odwołujący już od lipca 2001 r. pracował jako operator maszyn budowlanych i cały czas pracował pod koparką, która kopała nadkład, świadek przyznał też, iż to on odnotowywał dniówki „przodkowe”. Nie znajduje to jednak potwierdzenia w ewidencji dniówek półtorakrotnych jaka jest przechowywana u pracodawcy gdyż z jej zapisów wynika, że odwołujący pracował w przodku dopiero od czerwca 2005 r., kiedy to powierzono mu stanowisko mistrz – ślusarz – operator maszyn budowlanych i w poszczególnych miesiącach są to pojedyncze dniówki (od 3 do 8), albo w niektórych miesiącach nie ma ich wcale. Dopiero od 2009 r. liczba tych dniówek wzrasta i w późniejszych latach może stanowić 80 % czasu pracy wnioskodawcy. Być może świadek pamięta jedynie ten okres wnioskodawcy, kiedy odwołujący w większym wymiarze pracował pod maszynami podstawowymi i posiadał uprawnienia do obsługi nie tylko ładowarki (które nabył w 2001 r.) ale i spycharki (maj 2005) i koparki jednonaczyniowej (grudzień 2007 r.).

Zeznania świadka W. A. także zasługiwały na uwzględnienie jedynie w części. Świadek ten twierdził, że odwołujący 100% czasu pracy pracował w przodku jednak takiego zakresu nie potwierdzili inni świadkowie i nie wynika to z ewidencji dniówek półtorakrotnych jaka prowadzona była przez pracodawcę. Poza tym, jak wynika z charakterystyki stanowiska pracy operatora sprzętu technologicznego na odkrywce, praca na tym stanowisku polega nie tylko na przemieszczaniu nadkładu w bezpośrednim sąsiedztwie koparek nadkładowych, ale także na przygotowywaniu terenu pod przenośniki taśmowe, kopanie rowów odwodnieniowych, usuwanie kamieni, wyrównywanie drogi do maszyny. Nie wszystkie te prace są pracami „przodkowymi”. Zeznania w tej części pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadka D. D., który stwierdził, że nie ma takich operatorów, którzy mają 100 % pracy w przodku. Z tych samych względów Sąd odmówił też wiarygodności zeznaniom świadka P. F. w części, w jakiej świadek ten wywodził, że pracownik zatrudniony jako operator spycharki pracuje wyłącznie „pod maszyną podstawową i nie ma innej możliwości” gdyż twierdzenia te nie znajdują potwierdzenia w dokumentach, a także kłócą się z zakresem czynności przypisanych do tego stanowiska, z których wynika, że praca ta może być wykonywana w różnych miejscach odkrywki.

Zeznania świadka J. O. Sąd uznał za wiarygodne jedynie w części. Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka odnośnie tego, że odwołujący od 2001 r. pracował jako operator spycharki gdyż jak wynika z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych S. B. uzyskał uprawnienia do obsługi spycharki dopiero w maju 2005 r. Poza tym zeznania tego świadka są wzajemnie sprzeczne bowiem świadek z jednej strony twierdzi, że odwołujący w latach 2001 – 2008 średnio przez 80% czasu pracy wykonywał pracę w przodku jednocześnie jednak zeznał, że jeśli jest zachowana ewidencja dniówek z tego okresu (a w przypadku odwołującego taka ewidencja istnieje z lat 2005 – 2008) to ją należy uznać za odzwierciedlającą rzeczywisty przebieg pracy.

Również zeznania świadka J. U. (1) Sąd uznał za wiarygodne jedynie w części. Świadek twierdził, że ustalenia komisji weryfikacyjnej były oparte o zeznania m.in. świadka J. O., który twierdził, że zachowana ewidencja dniówek nie odzwierciedla rzeczywistego przebiegu pracy ubezpieczonego tym czasem świadek ten okoliczności tej zaprzeczył i wywodził wręcz, że można ją uznać za odzwierciedlającą przebieg pracy. Także argumentacja świadka, która stanowiła podstawę uznania zeznań świadków za wiarygodne jest nieprzekonywująca i nielogiczna a zadaniem komisji jest wyjaśnienie niejasności pomiędzy zeznaniami świadków, które mają najczęściej charakter ogólnikowy, a szczegółową dokumentacją zawartą w aktach osobowych pracownika czego komisja w tej sprawie nie dokonała.

Sąd natomiast dał wiarę zeznaniom świadka D. D. bowiem były spójne i zgodne z dokumentami. Świadek był w spornym okresie Kierownikiem D. Zatrudnienia i podpisywał angaże, pisma w sprawie zmiany stanowiska. Wyjaśnił w jaki sposób była prowadzona ewidencja dniówek półtorakrotnych i jak była odnotowywana w dokumentach. Świadek wskazał także, iż odwołujący zawsze pracował w oddziałach górniczych, w których była prowadzona ewidencja

dniówek półtorakrotnych , choć nie dotyczyła wszystkich pracowników , a ewidencję tych dniówek raz w miesiącu przekazywał kadr kierownik oddziału. W tych okolicznościach brak było podstaw do kwestionowania tej ewidencji dniówek , jaką sporządził pracodawca zanim odwołujący zwrócił się do komisji weryfikacyjnej.

Zeznania odwołującego także Sąd uznał za wiarygodne jedynie w części. Odwołujący wywodził, że po ukończeniu kursu w maju 2001 r. zaczął pracować jako operator spycharki tymczasem kurs operatora spycharki odwołujący ukończył w maju 2005 r. , a wcześniej w 2001 r. ukończył kurs operatora ładowarki. Poza tym składając wniosek od komisji weryfikacyjnej odwołujący wskazał okres od 2001 do 01.01.2009 r. i stwierdził, że w tym czasie nie była dla niego prowadzona żadna ewidencja dniówek co jest nieprawdą , gdyż za okres od czerwca 2005 r. taka ewidencja istniała.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny górnictwa gdyż zebrany dotychczas materiał dowodowy w sposób wystarczający wyjaśnił charakter pracy ubezpieczonego, a do oceny czy odwołujący wykonywał w spornym okresie pracę górniczą w przodku nie wymagała w niniejszej sprawie wiedzy specjalnej.

Sąd oddalił także wniosek o przeprowadzenie dowodu z konfrontacji zeznań świadków D. i O. co do tego czy w kopalni możliwe było wykonywanie pracy operatora nie posiadając na to stanowisko konkretnego angażu bowiem w ocenie Sądu nie ma takiej potrzeby, a ocena wiarygodności tych rozbieżnych zeznań może być przez Sąd dokonana z uwzględnieniem pozostałego materiału dowodowego oraz w kontekście doświadczenia życiowego i zasad logiki.

Zgodnie z treścią **art. 50a ust. 1** ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 – j.t) górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W **ust. 2** powołanego przepisu stwierdza się, że wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi **50 lat**.

W przedmiotowej sprawie sporne było to czy odwołujący spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury górniczej, w szczególności czy legitymuje się okresem pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą wynoszącym co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy , o której mowa w art. 50 c ust. 1.

Zgodnie natomiast z treścią powołanego przepisu **art. 50c ust. 1 pkt 4** ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin.

Na podstawie powyższego przepisu do chwili obecnej nie zostało wydane stosowne rozporządzenie dlatego też , zgodnie z treścią art. 194 ustawy w tym zakresie nadal znajduje zastosowanie rozporządzenie wydane na podstawie delegacji zawartej w poprzednio obowiązujących przepisach tj. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z

dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r. Nr 2 poz.8).

W załączniku nr 2 tego rozporządzenia określone są stanowiska, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego (a także przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących prace górnicze dla kopalń węgla brunatnego) uważa się za pracę górniczą. Wśród tych stanowisk pod pozycją 8 wymienione jest stanowisko – konserwator tras przenośnikowych na odkrywce, natomiast pod pozycją 32 wymieniono stanowisko - rzemieślnicy i inni robotnicy zatrudnieni stale na odkrywce przy wykonywaniu bieżących robót montażowych, konserwacyjnych i remontowych , ślusarze, spawacze, elektrycy, mechanicy, monterzy, wulkanizatorzy, automatycy, cieśle.

W przedmiotowej sprawie pozwany uznał za pracę górniczą okres zatrudnienia wnioskodawcy od 16.02.1996 r. do 30.06.1996 r. oraz od 01.09.1996 r. do 31.05.2005 r. w wymiarze pojedynczym. Z tego okresu wyłączył okres zatrudnienia od 01.07.1996 r. do 31.08.1996 r. kiedy to odwołujący był zatrudniony na stanowisku pomocnik ślusarza. W ocenie Sądu powyższy okres powinien być zaliczony jako okres pracy górniczej na stanowisku wymienionym w załączniku 2 pkt 32 bowiem odwołujący w tym czasie wykonywał takie same obowiązki jak w okresie pracy na stanowisku ślusarz. W ocenie Sądu brak było natomiast podstaw do uznania, że odwołujący od dnia 01.07.2001 r. do 31.05.2005 r. wykonywał prace górniczą w wymiarze półtorakrotnym.

W świetle przepisu **art. 50 d** powołanej ustawy przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

1)w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;

2)w drużynach ratowniczych.

W ustępie 3 powołanego art. 50 d zawarta została delegacja ustawowa dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, który w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa, w drodze rozporządzenia, ma określić szczegółowo stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się w myśl ust. 1 i 2 w wymiarze półtorakrotnym. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154). W załączniku nr 3/III wymienione zostały stanowiska, na których okresy pracy w kopalniach węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym i są to następujące stanowiska :

1)górnika kopalni odkrywkowej,

2)górnika strzałowy kopalni odkrywkowej,

3)operator koparek jednonaczyniowych na odkrywce,

4)operator spycharek i maszyn wieloczynnościowych na odkrywce,

5)operator koparek wielonaczyniowych i zwałowarek na odkrywce,

6)operator pomp i sprzężarek na odkrywce zatrudniony w przodku bezpośrednio w procesie urabiania,

7) rzemieślnicy zatrudnieni na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwalówarkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń,

8) ratownicy kopalnianych drużyn ratowniczych, ratownicy zatrudnieni w (...) lub okręgowych stacjach ratownictwa górniczego i mechanicy sprzętu ratowniczego drużyn kopalnianych, wykonujący pracę górniczą na stanowiskach wymienionych w załączniku nr 2.

W wyroku z dnia 11 lutego 2010 r. I UK 236/09 Sąd Najwyższy stwierdził, że ze względu na uprzywilejowany charakter emerytur i innych świadczeń dla górników uzależnionych od wykonywania pracy górniczej na stanowiskach uprawniających do korzystnego przeliczenia okresu pracy na tych stanowiskach - rodzaj pracy i zakres obowiązków wynikający z dokumentów (umów o pracę, świadectw pracy) pochodzących z okresów, których przeliczenie ma nastąpić w większym rozmiarze należy interpretować ściśle według mających zastosowanie do tych prac przepisów prawa. Późniejsze zakwestionowanie tych dokumentów zeznaniami świadków i powołanymi opiniami należy oceniać z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy.

W przedmiotowej sprawie w okresie od dnia 01.07.2001 r. do 31.05.2005 r.

ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku mistrz – ślusarz i wykonywał takie same obowiązki jak w okresie wcześniejszym. Stanowisko to nie jest wymienione w załączniku nr 3 do powołanego rozporządzenia i brak jest podstaw by przyjąć, że w tym czasie odwołujący stale wykonywał prace jako operator spycharek wielonaczyniowych, jak potwierdził pracodawca, skoro uprawnienia do obsługi tych maszyn uzyskał dopiero w 2005 r.

W tym też czasie pracodawca nie prowadził dla odwołującego wymaganej ewidencji dniówek w wymiarze półtorakrotnym. Jest to więc okres pracy górniczej liczonej w wymiarze pojedynczym.

Natomiast o dnia 01.06.2006 r. ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku mistrz – ślusarz – operator maszyn budowlanych. W tym czasie posiadał uprawnienia do obsługi spycharki i niewątpliwie mógł być kierowany przez pracodawcę do wykonywania pracy na stanowisku operatora spycharek na odkrywce. Dni, w których odwołujący wykonywał taką pracę bezpośrednio pod maszynami podstawowymi były odnotowywane w ewidencji dniówek półtorakrotnych i jest to okres pracy górniczej kwalifikowanej tj. wykonywanej w przodku. Istotne jednak znaczenie dla dokonania tego przeliczenia w wymiarze półtorakrotnym ma liczba dniówek w poszczególnych miesiącach przepracowana w przodku. W przypadku odwołującego liczba tych dniówek wyniosła :

- w 2005 r. od czerwca łącznie 15 dniówek,
- w 2006 r. - 37 dniówek,
- w 2007 r. - 28 dniówek,
- w 2008 r. - 55 dniówek,
- w 2009 r. - 88 dniówek,
- w 2010 r. - 174 dniówki,
- w 2011 r. - 156 dniówek,
- w 2012 r. - 199 dniówek,
- w 2013 r. - 201 dniówek,
- w 2014 r. - 214 dniówek,
- w 2015 r. - 213 dniówek,
- w 2016 r. , do lipca łącznie 137 dniówek.

Po uwzględnieniu powyższych okresów pracy górniczej w wymiarze pojedynczym oraz okresów pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym (z uwzględnieniem liczby dniówek odnotowywanych przez pracodawcę) ubezpieczony legitymuje się okresem pracy górniczej wynoszącym 22 lata, 11 miesięcy i 9 dni. Tym samym stwierdzić należy, że odwołujący nie udokumentował wymaganego co najmniej 25 letniego okresu pracy górniczej i równorzędnego z pracą górniczą jaki jest wymagany do nabycia prawa do emerytury górniczej .

W konsekwencji – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – Sąd oddalił odwołanie jako nieuzasadnione i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015. 1804 ze zm.).

SSO Elżbieta Majewska